

"לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים" (קהלת ג)

מובא בספר 'לב אליהו' להרב אליהו לופיאן זצ"ל בפרשת בשלח, כי הגאון מוילנא זצ"ל אמר ש28 העיתים שבספר קהלת הם כנגד 6000 שנה שהעולם קיים.

והנה חלוקת השנים העבריות לפי חשבון זה, כשבכל עת רשמנו את המאורעות השייכים לחלק זה כפי שנראה לעניות דעתנו.

(חילקנו את ה6000 שנה ל28 חלקים, וזה יוצא 214 שנים ושליש בערך, ויוצא שכל עת היא בערך 214 שנים)

(יש לציין כי בכל עת התרחשו מאורעות רבים, וישנם מאורעות שלא ניכר הקשר ביניהם לבין מהות העת, ואנו באנו להראות רק שבכל עת ישנם מאורעות בולטים המתקשרים למהות העת).

(מהדורה שלישית מתוקנת – ג' תמוז תשפ"ה)

1. עת ללדת – משנת 1 שהיא בריאת העולם (לספירה העברית) עד שנת 215 – העולם נברא. נברא אדם הראשון, נולדים קין והבל, נולד שת. שמהם יצא כל העולם.

2. עת למות – משנת 215 עד שנת 429 – נולד אנוש בן שת, דור אנוש חטאו בחטאים רבים ועבדו עבודה זרה, ועלה אוקיינוס והציף שליש מהעולם. מאנוש ואילך בא רפיון וחולשה לעולם. (בתרגום על 'עת למות' תרגם: 'עידן בחיר לקטלא בנין מסרבין ומרגיזין').

3. עת לטעת – משנת 430 עד שנת 643 – אנשי העולם מתרבים יותר ויותר.

4. עת לעקור נטוע – משנת 643 עד שנת 857 – דור אנוש נענשים על חטאיהם.

(תקופת דור אנוש נמשכה 905 שנים, ולא ידוע מתי נענשו, ובסדר הדורות הביא בשם ספר יוחסין ששני פעמים הציף ים אוקיינוס שליש העולם, אחד בימי אנוש ואחד בימי קינן בן אנוש, ואם כן יתכן שהפעם הראשונה היתה בזמן 'עת למות' והפעם השניה היתה בזמן 'עת לעקור נטוע').

5. עת להרוג – משנת 858 עד שנת 1071 – אדם הראשון מת, חנוך הצדיק הסתלק, שת בנו של אדם הראשון מת,

6. עת לרפוא – משנת 1072 עד שנת 1285 – ימי נח, הארץ מתרפאת מקללתה מזמן אדם הראשון. על נח נאמר 'זה ינחמנו' – רש"י: 'עד שלא בא נח לא היה להם כלי מחרישה, והוא הכין להם. והייתה הארץ מוציאה קוצים ודרדרים כשזורעים חטים מקללתו של אדם הראשון, ובימי נח נחה'.

7. עת לפרוץ – משנת 1286 עד שנת 1500 – פריצות בדור המבול: גילוי עריות ופריצות. בני האלהים חטאו עם בנות האדם.

8. עת לבנות – משנת 1501 עד שנת 1714 – בנין העולם: שם נולד (שממנו יצא עם ישראל),

בניית התיבה במשך 120 שנה, (הבניה הראשונה שמוזכרת בתורה), הגעת המבול, ברית הקשת, ותקומת העולם שאחרי המבול מנח ובניו. על לידת נח נאמר: 'ויולד בן', ופירש רש"י: 'שממנו נבנה העולם'.

תחילת בנין מגדל בבל – "הבה נבנה לנו עיר ומגדל".

9. עת לבכות – משנת 1715 עד שנת 1928 – דור הפלגה – התפשטות הע"ז בעולם: נמרוד שולט בעולם ועובד ע"ז. תרח עבד עבודה זרה.

דור הפלגה מדרו בה' ובנו מגדל בבבל במשך 338 שנים (ע"פ מדרש רבה) ואז כלל ה' את לשונם והפיצם על פני כל הארץ, בניית המגדל התחילה שנתיים אחר המבול ונמשכה עד שנת 1996, (שהיא בתקופה הבאה), שאז הפיצם ה' על פני כל הארץ.

10. עת לשחוק – משנת 1929 עד שנת 2143 – תקופת האבות: הולדת האבות והאמהות, אברהם אבינו מגלה את אמונת ה' בעולם.

הולדת יצחק – 'צחוק עשה לי אלקים, כל השומע יצחק לי', – רש"י שם: 'ישמח עלי, ומדרש אגדה, הרבה עקרות נפקדו עמה, הרבה חולים נתרפאו בו ביום, הרבה תפילות נענו עמה, **ורב שחוק היה בעולם**'. נישואי יצחק ולידת יעקב, תחילתו של עם ישראל.

11. עת ספור – משנת 2143 עד שנת 2357 – מותו של שם, יעקב אצל לבן, מעשה דינה, יוסף נמכר לעבד, **פטירת האבות והאמהות והשבטים**, על יעקב אבינו נאמר: 'ויבאו עד גורן האטד אשר בעבר הירדן **ויספרו שם מספר גדול וכבד מאוד** ויעש לאביו אבל שבעת ימים'. **מתחיל השיעבוד במצרים**.

12. עת רקוד – משנת 2358 עד שנת 2571 – עשר מכות במצרים, יציאת מצרים, **ההרים רקדו כאילים**, גבעות כבני צאן, מתן תורה – **ביום חתונתו**, הקמת המשכן – **ביום שמחת לבו**, נכנסים לארץ ישראל וכובשים אותה ומתיישבים בה.

13. עת להשליך אבנים – משנת 2572 עד שנת 2785 – תקופת השופטים: (ברש"י בקהלת כתב על מילים אלו: בחורי ישראל מושלכים, 'תשתפכנה אבני קודש'). בני ישראל חוטאים בעיקר בעבודה זרה, 'וישכחו את ה' אלוהיהם וימכור אתם ביד סיסרא שר צבא חצור וביד פלשתים וביד מלך מואב וילחמו בם' (שמואל א' יב ח), בשופטים ב' י"א מובא כי ישראל עבדו עבודה זרה, ה' נתן אותם תחת אויביהם (סיסרא, פלשתים, עמון, מואב), ואז ה' שלח להם שופטים להושיע אותם, הם שבו בתשובה במידה מסוימת כל ימי חייו של השופט, אולם עם מותו של השופט הם שבו ועבדו עבודה זרה, וחוזר חלילה. וכן קראו חז"ל במדרש (קהלת רבה ה' טז) את הפסוק בקהלת 'גם כל ימיו בחושך ילך' על תקופת השופטים: 'מדבר בדורן של שופטים. וכעס הרבה, שהיו מכעיסים להקדוש ברוך הוא במעשיהן הרעים. וחליו וקצף, וחליו, אלו היסורין, וקצף, שהקציפו להקדוש ברוך הוא'.

14. עת כנוס אבנים – משנת 2786 עד שנת 3000 – (בתרגום כתב על מילים אלו: 'עידן בחיר למצבר אבנין לבנינא'). תקופת שמואל הנביא. מלכות שאול. מלכות דוד המלך. מלכות שלמה המלך ובניין בית המקדש מאבנים גדולות, בפסוק נאמר (מלכים א' ה' ל"א): **'ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית'**.

15. עת לחבוק – משנת 3001 עד שנת 3214 – אליהו הנביא מגלה את מלכות ה' בהר הכרמל בשנת 3036 (סדר עולם רבה י"ז). המלך יהושפט כורת ברית עם ישראל, מטהר את טומאת הע"ז ומפיץ את התורה.

בכל תקופה זו בית המקדש עומד בתפארתו שבו מתגלה אהבת ה' לעם ישראל והשכינה השורה בהם. (במדרש קהלת רבה מובא על 'עת לחבוק': שנאמר 'וימינו תחבקני').

המלך חזקיהו שהיה צדיק גדול נלחם בעבודת האלילים ומרבה תורה בכל ישראל, סנחריב מלך אשור וחייליו מתים בלילה אחד.

16. עת לרחוק מחבק – משנת 3215 עד שנת 3428 – עם ישראל חוטאים בע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים, ואז מגיע **חורבן בית המקדש הראשון** בשנת 3338,

גלות בבל, גזירות אחשוורוש להרוג את כל היהודים, כיון שחטאו ונשאו נשים נכריות ונהנו מסעודת הרשע, ולבסוף הכל מתהפך לטובה ונעשה נס פורים. עזרא הסופר מגיע לירושלים ומונע נישואי תערובת ומחזיר את העם בתשובה. ובשנת 3408 תחילת יסוד בנין בית המקדש השני.

17. עת לבקש – משנת 3429 עד שנת 3642 – רבים מעם ישראל נמשכים אחר תרבות יוון, היוונים גוזרים גזירות על ישראל לבטל את התורה, ובחושך זה החשמונאים ממשיכים לבקש ישועת ה' בקיום המצוות בשלימות ומול אויביהם, נלחמים במסירות נפש ומטהרים את בית המקדש, מבקשים ומחפשים את פך השמן הטהור, ומתרחש נס חנוכה, ועם ישראל נטהר מטומאת יוון.

18. עת לאבד – משנת 3643 עד שנת 3857 – שלטון ינאי המלך, בזמנו היתה מלחמה בין הפרושים והצדוקים שגרמה לכחמישים אלף הרוגים. הוא הרג את חכמי ישראל (קידושין טו.).
- לאחר מכן שלטון הורדוס המלך שאיבד והרג את חכמי הסנהדרין, ואת צאצאי בית חשמונאי.
- לאחר מכן בשנת 3828 חורבן בית המקדש השני. אבד בית המקדש ועם ישראל נאבד מארץ ישראל. (בפסיקתא זוטרתא מובא על 'עת לאבד': 'שנאמר "כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ וגו'". ופסוק זה מדבר על חורבן בית המקדש, וברש"י מובא על 'עת לאבד': 'שאיבדם בגולה, "ואבדתם בגוים"').
19. עת לשמור – משנת 3858 עד שנת 4071 – תקופת התנאים שחיברו את המשניות, עד עתה נאסר לכתוב את המשנה ולא נלמדה אלא בעל פה, ומעתה מטעם של עת לעשות לה' ערך רבי יהודה הנשיא את המשנה במטרה לשומרה לדורות.
20. עת להשליך – משנת 4072 עד שנת 4285 – תקופת האמוראים. תחילת פיזור הגולה, (ברש"י על המילים 'עת להשליך' הביא את הפסוק: "וישליכם אל ארץ אחרת"). ארץ ישראל הייתה בתקופת האמוראים תחת שלטון האימפריה הביזנטית שרדפה את היהודים, ולכן סבל המרכז הארצי-ישראלי מהתנכלויות מצד הרשויות. בתקופת האמוראים, חלה ירידה קיצונית בהתיישבות בארץ ישראל, תופעה שבמהלכה רבים עברו להתגורר בבבל, זאת בין היתר, בעקבות המצב המדיני והכלכלי הירוד ששרר באותה תקופה בארץ ישראל.
- בדור הרביעי של האמוראים החלה התדרדרות ביחסי העם היהודי ושלטון האימפריה הרומית, בעיקר כאשר השלטון הרומאי הכריז על הנצרות כדתם הרשמית.
- בדור החמישי של האמוראים פתח יוליוס קיסר במלחמה נגד הסאסאנים. היתה זו מלחמה חריפה ועקשנית, ובמהלכה נשרפו מחוזא וקטיספון, ישיבת מחוזא שבבבל התפזרה ויהודיה ברחו לערים יהודיות אחרות.
- בשנת 4140 היה רעש גדול ונורא כמעט בכל העולם, וערים רבים נפלו, ובשנה ההיא עלה הים והפיץ ערים רבים ונפש אדם ובהמה ושאר קנינים לאין מספר (סדר הדורות).
21. עת לקרוע – משנת 4286 עד שנת 4500 – תקופת רבנן סבוראי ותחילת תקופת הגאונים. מוחמד מייסד את האסלאם שגרם לקרוע את העולם לשניים: נוצרים ומוסלמים, ודת האיסלם מתחילה לשלוט בארצות ערב, נערך קרב ח'ייבר – קרב בין מאמיניו של מוחמד ליהודים שהתגוררו בח'ייבר, בו נרצחו יהודים רבים והיהודים הנותרים חויבו בתשלום מס למאמיניו של מוחמד. נוסדה האימפריה המוסלמית שכללה מדינות רבות מאוד. יהודים רבים מאוד עברו מתחת שלטון נוצרי לתחת שלטון מוסלמי, מה שהיה מהגורמים העיקריים לחלוקת היהודים בעולם לאשכנזים ובני עדות המזרח, בעלי נוסחאות שונות ומנהגים שונים והלכות שונות.
22. עת לתפור – משנת 4501 עד שנת 4714 – תקופת הגאונים שאיחדה את פזורות הגולה. תקופת הגאונים יצרה יצירה ספרותית חדשה, ספרות השו"ת. בגלל המרחק הגאוגרפי הגדול בין הקהילות בגולה, המציאות השלטונית המשתנה והקושי להבין את התלמוד שנפוץ ללא פירוש, נתקלו היהודים במקומות פזוריהם בבעיות הלכתיות רבות. את בעיותיהם העלו על הכתב ושלחו אל הישיבות הגדולות בסורא ובפומבדיתא, והגאונים או תלמידיהם שלחו את תשובותיהם בחזרה. הצלחתם של הגאונים בהפצת התלמוד וההלכה הפסוקה ובהטמעתם בכל תפוצות ישראל הביאה להתפתחותם של מרכזי תורה במקומות נוספים, כגון קירואן בתוניסיה, ספרד, מגנצא, בלותרינגיה ועוד. רבי סעדיה גאון חיבר ספרים רבים שחיזקו וחיברו מאוד את עם ישראל בכל תפוצותיהם. (ברש"י על המילים 'עת לתפור' הביא את הפסוק (יחזקאל ל לו) "והיו לאחדים בידך ולא יחצו עוד לשתי ממלכות").
23. עת לחשות (לשתוק מדיבור) – משנת 4715 עד שנת 4928 – תקופת הפרעות: על רקע מהומות אלימות ורעב נסגרות ישיבות חשובות של יהדות בבל, ביניהן הישיבות של סורא ופומבדיתא. בשנים שלאחר מכן נסגרת גם הישיבה של בגדאד.
- גזירות תתנ"ו הנוראות במסע הצלב הראשון, בו נהרגו קהילות שלמות של אלפי יהודים על ידי עמים רבים שנאספו יחד לעלות לארץ ישראל ולכובשה. לאחר עשרות שנים נערכים פרעות קשים בקהילות אשכנז במהלכו של מסע הצלב השני.

ברש"י על המילים 'עת לחשות' הביא את הפסוק שנאמר במיתת שני בני אהרן: "וידום אהרן", ובפסיקתא זוטרתא על המילים 'עת לחשות' הביא את הפסוק: "נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית", ופירש רש"י על פסוק זה: 'כי אתה עשית' - **שהבאת עלינו צרה מכל האומות**.

24. **עת לדבר** - משנת 4929 עד שנת 5142 - תקופת הראשונים: הרמב"ם כותב את היד החזקה שהוא ספר ההלכה הראשון המקיף שנכתב לפי נושאים. מאות בעלי התוספות כותבים את חיבורם הגדול לגמרא. (אמנם חלק מבעלי התוספות כבר פעלו בסוף התקופה הקודמת). התחברו פירושי הראשונים על הגמרא, התקיימו ויכוחים רבים בין גדולי ישראל לבין הנוצרים. התחיל להתפרסם ספר הזוהר הקדוש ותורת הקבלה.

25. **עת לאהוב** - משנת 5143 עד שנת 5357 - **ואהבת את ה' אלוהיך** בכל נפשך ובכל מאודך, אינקוויזיציה וגירוש ספרד: התגלות אהבת עם ישראל לבורא עולם, רבבות יהודים עומדים בעינויים קשים ונעקדים על קידוש ה', מקיימים את הציווי "ואהבת את ה' אלקיך" - אפילו נוטל את נפשך, מגורשי ספרד ויתרו על כל רכושם ובלבד שלא להמרות פי ה', השאר נשאר אנוסים וקיימו תורה בסתר תוך סיכון חייהם. "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה".

הומצא הדפוס והחלה מהפכת הדפוס שגרמה תועלת עצומה לעם היהודי. התגלתה יבשת אמריקה מלכות של חסד שתביא בהמשך מקום מגורים למאות אלפי יהודים ביניהם רבים ממגורשי ספרד.

התחבר ספר השולחן ערוך שהוא ספר ההלכה המרכזי של עם ישראל. התחברו ספרי המהר"ל מפראג, שהם ספרי מחשבה עמוקים.

התגלתה תורת הקבלה של הרמ"ק והאריז"ל שחוללה מהפיכה בכל העולם היהודי, ומגלה את הדרך כיצד **לזכות לאהבת ה'**. ועליה מושתתת תורת החסידות העוסקת בדרכי אהבת ה'.

26. **עת לשנוא** - משנת 5358 (שנ"ח) עד שנת 5571 (תקע"א) - מלחמת שלושים השנים באירופה. מלחמת צרפת-ספרד. סדרה של מלחמות אזרחים. מלחמת שבע השנים בין מעצמות אירופה. מלחמות המהפכה הצרפתית.

פרעות ת"ח ות"ט - פרעות קשות ביהודי אוקראינה, **אחד מאירועי הפרעות הגדולים בתולדות העם היהודי** (נטבחו כשליש מעם ישראל).

משיחיותו של שבתי צבי שר"י שהקיפה כמעט את כל העולם היהודי במשך מספר שנים, והחורבן הנורא שנגרם לעם היהודי בעקבותיה. חרם על ש"ץ וכת דיליה. חרם על הפרנקיסטים.

תחילת התפשטות תנועת ההשכלה שהמיטה אסון על עם ישראל לדורות. מלחמת רבני אירופה נגד המשכילים והקמת קהילות נפרדות ליראי ה'.

מחלוקות בתוך ציבור יראי ה': מחלוקת על הרמח"ל זצ"ל, מחלוקת רבי יהונתן אייבשיץ והיעב"ץ זצ"ל, מחלוקת על החסידות, מחלוקת על הרה"ק רבי נחמן מברסלב זצ"ל.

27. **עת מלחמה** - משנת תקע"ב עד שנת תשפ"ה - הייתה זו תקופה שידעו בה טרגדיות לרוב ואירעו בה מלחמות נודעות כמו: מלחמות נפוליאון, מלחמת קרים, מלחמת האזרחים האמריקנית, מלחמת הבורים ועוד. המאה ה-20 (משנת תר"ס עד שנת תש"ס) הייתה המאה הרצחנית ביותר בתולדות האנושות: לפי הערכות שונות **קרוב ל-231 מיליון בני אדם קיפחו את חייהם בנסיבות לא טבעיות**. מלחמת העולם הראשונה בה נהרגו עשרות מליונים. מלחמת העולם השנייה בה נהרגו עשרות מליונים.

גזירת הקנטוניסטים. רוסיה מכריזה מלחמה על ה' ועל תורתו.

תנועות ההשכלה והציונות ערכו מלחמה גדולה עם תורת ישראל ועם היהודים הכשרים והדיחו רבים מדרך ה'. רבי נתן מברסלב אמר שהבין מדברי הרה"ק רבי נחמן מברסלב זצ"ל שעיקר מלחמת גוג ומגוג תהיה מלחמה רוחנית, שתהיה אפיקורסות גדולה בעולם, (כוכבי אור, אבני"ה ברזל, וכן מובא בספרי הרה"ק מקאמרנא ועוד צדיקים), וכפי שאמר רבי נחמן מברסלב זצ"ל שיהיה מבול של אפיקורסות בעולם ויהיה נסיון קשה מאוד להחזיק מעמד באמונה שלימה. ואכן בשנים אלו התגברו ההשכלה והציונות באופן נורא והסיתו והדיחו חלק גדול מאוד מעם ישראל רח"ל.

השואה הנוראה בה נהרגו כשש מליון יהודים. (בפסיקתא זוטרותא מובא על המילים 'עת מלחמה': "והמה מרו ועצבו את רוח קדשו, ויהפך להם לאויב והוא נלחם בס").

מלחמת הציונים עם החמאס והחיזבאללה ואיראן.

28. עת שלום – משנת תשפ"ו עד סוף האלף השישי.

כן יהי רצון.

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים.

ונזכה ונחיה ונראה לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא.

להערות והארות: 9744765@gmail.com